

KAPITEL VI

Förståelsen som den främsta förutsättningen i detta system – Förståelsens relativitet – Hur man ökar förståelsen – Ett nytt språk – Riktiga och felaktiga inställningar – Inställningar och förståelse – Nödvändigheten av mål och riktning – Svårigheten att finna vad man vill ha – Våra mål är för avlägsna – Gott och ont – Moral och nödvändigheten av moraliskt sinne – Nödvändigheten av att finna en bestående måttstock för rätt och orätt – Samvetets utveckling som ett mål med detta system – Att se motsägelser – Buffertar som det främsta hindret för samvetets utveckling – Förberedelse för att bryta ned buffertar – Inre disharmoni och lycka – Behovet av att upprätta en inre jämvikt – Rättesnören för uppförande i livet – Medvetenhet och samvete – Hur man känner igen sanningen – Behovet av att vara uppriktig mot sig själv – Maskinmässigheten.

JAG VILL PÅMINNA ER OM ATT DETTA SYSTEM bygger på förståelse. Förståelsen måste inneha den främsta platsen i detta system. Ju mer ni förstår, desto bättre blir resultatet av ert arbete.

Förståelse är ett relativt begrepp. Envar förstår något i varje stund på sitt eget sätt. Men förståelsen kan vara större och större och ännu större. I detta system kallar vi förståelse ett visst möjligt maximum på en viss nivå av kunskap och vara. I regel är detta maximum för lågt; människors förståelse är vanligen begränsad till endast ett rum, och de lämnar aldrig detta rum. Men förståelsen av dessa ideer går mycket långt bortom detta enda rum.

Det jag vill att ni tänker på avser det hela. Folk frågar inte “varför” tillräckligt ofta, och när de ändå gör det, är detta “varför” vanligen mycket litet. Ni borde ställa er frågan varför ni kommer hit, vad ni vill få ut av detta system och varför, vad ni kan lära av det, varför detta system finns, varför jag talar om detta system, vad jag vill uppnå genom att tala om det. Man måste ha en viss uppfattning om det; denna kan vara felaktig, men man måste likväl ha någon föreställning om det.

Som det är, förblir nästan varje idé öppen, utforskad. Det finns lådor, lådor som kan öppnas, innehåll som kan läsas och många nya ting som kan tilläggas. Men för det mesta handskas vi med öppnade lådor. En låda – kunskap, en annan – vara, en tredje – förståelse och så vidare. Vi inte ens öppnar lådorna. Först måste vi lära känna lådornas innehåll. Ni

behöver inte begränsa er till en bestämd fråga i det hänseendet. Detta är ett organiskt system: ni kan börja med vad som helst. Börja var ni vill, bara ni gör något med de ideer ni får höra om. Det räcker inte att bara sitta på dessa lådor med böcker i.

Öppna lådan med kunskap och lådan med vara! Det är förhållandet mellan kunskap och vara som är viktigt.

Det finns många saker ni kan förstå nu, även om de naturligtvis är omgivna av saker ni inte kan förstå ännu; men om ni börjar med dem ni kan förstå, kommer ni att förstå många andra saker. Varje ögonblick av förståelse, varje insikt, kastar ljus icke endast över den sak vi tänker på utan även över många andra ting.

F. Är ett ögonblick av förståelse ett ögonblick av själverinring?

S. Det beror på. Det kan ha samband med det eller inte.

F. Kan det finnas verklig förståelse utan samband med själverinring?

S. Det finns inget som heter "verklig" förståelse. Förståelsen är relativ. Den är som temperatur, den kan vara fem grader, tio grader, femton grader. Förstår ni varför det vanliga språket inte duger och varför vi måste studera ett annat språk? Eftersom i det vanliga språket tas alla ord för absoluta. I verkligheten finns det olika grader av förståelse. Som jag sade, kan vi förstå bättre och ännu bättre. Om vi sedan vill förstå ännu mycket bättre, måste vi förändra vårt vara. Om vi kan få högre känslacentrum i verksamhet, kan vi förstå mycket bättre. Att förstå ännu mera kräver insats av högre tankecentrum.

Definitioner är sällan till hjälp, och i själva verket kan vi ha mycket få definitioner. Denna övertygelse, att det är nödvändigt att definiera något för att förstå det, är alldeles felaktig, ty de flesta saker kan vi inte definiera, och det fåtal vi kan göra det med kan vi definiera endast relativt, med hjälp av andra ting. Av en oerhörd mängd ting vi inte alls kan definiera finns det alltså små öar av sådana vi kan definiera.

F. Är själverinringen mindre relativ än förståelsen?

S. Även om vi tar det i absolut bemärkelse, är frågan: hur länge? Om ni minns er själv på bästa möjliga sätt i en halvtimme eller i fem minuter, gör det en mycket stor skillnad.

F. Hur skall man överbrygga gapet mellan själverinringen och blotta tanken på den? Är det inte en fråga om förståelse?

S. Ni har att bryta igenom en viss mur, och ni vet inte hur ni skall göra det. Att lära sig göra något betyder att förvärva en viss skicklighet. En lång tid kan ni inte göra det väl, ni gör det klumpigt. Sedan en dag finner ni att ni kan göra det rätt. Det är detsamma med själverinring; inte helt och hållet, men ganska nära.

F. Finns det något sätt att öka ens förståelse?

S. Inte ett sätt; det finns tusentals sätt. Allt som vi har talat om sedan första dagen handlar om sätt att öka förståelsen. Men första sättet är att iakttaga och studera oss själva, ty detta ökar vår förmåga att förstå. Det är första steget. Om ni kunde förstå de ideer ni har fått, skulle er kunskap öka. Men ni kan förstå endast på ytan och skilt från önskan. Eller kanske ni har en ganska stark önskan, men maskinen fungerar inte. Ändå har vi inne i maskinen bättre delar, som vi för närvarande inte använder. Vi kan använda dem endast genom att öka medvetandet. Det är enda sättet.

F. Kan minnet av vad vi fått höra vara till hjälp?

S. Minnet, det bästa minne vi har, är inte tillräckligt, ty i detta system minns vi inte genom minnet utan genom förståelsen. Däremot kan minnet utgöra ett hinder. Ni får höra något, som har sin rätta plats i systemet, och om ni kan sätta in det där det hör hemma, kan ni inte glömma det och kommer det att stanna där. Men om ni minns endast vad som sades utan att sätta in det på sin rätta plats, så är det alldeles meningslöst. Varenda liten sak ni får höra måste ni söka förstå, och att förstå betyder att finna den plats där den hör hemma bland andra ideer. Ni måste ha en allmän uppfattning om systemet, och allt nytt måste ha sin plats i det – då kommer ni inte att glömma och kommer varje ny iakttagelse ni gör att finns sin plats. Det är som om ni hade en teckning utan detaljer och er iakttagelse fyllde i detaljerna. Om ni inte har någon teckning, går iakttagelsen förlorad.

Men först och främst måste ni kämpa med sådant som hindrar er från att förstå. Endast genom att undanröja dessa hinder kan ni börja förstå mera. Men förutom den allmänna beskrivningen av identifiering och så vidare är hinder individuella. Ni måste finna era egna; ni måste se vad som står er i vägen, vad som hindrar er från att förstå. När ni finner det, måste ni kämpa med det. Det kräver tid, ty man kan inte finna det genast, även om det i några fall kan stå mycket klart nästan från början. Under lång tid måste allt arbete vara samlat på förståelsen, ty den är det enda man kan ta ledning av. Vår huvudsakliga svårighet ligger i att vi vill "göra", innan vi ens vet vad det handlar om. Men i detta system måste man först förstå. När ni förstår saker bättre, kommer mycket annat att bli möjligt, men icke dessförinnan.

F. Ni sade att man för att förstå detta system måste öka sitt vara i samma mån som sin kunskap och att av de två det är svårast att öka varat.

S. Båda är lika svåra.

F. Men det förefaller mig lätt att öka ens kunskap.

S. Inte så lätt som ni tror, ty kunskap utan förståelse är meningslös, då blir den bara ännu fler ord.

Vi måste arbeta med att förändra varat, men om vi arbetar med detta

som vi gör med allt i det vanliga livet, kommer livet inte att räcka till. Det är möjligt att åstadkomma en varaktig förändring av varat, endast om vi använder skolarbetets fulländade metoder, annars blir våra försök alltför sporadiska. Den första förutsättningen för sådant arbete är att inte tro något, att sanna allt man får lära sig; och den andra förutsättningen är att inte göra något, förrän man förstår varför och för vilket ändamål man gör något. Det beror alltså på förståelsen; alla genvägar beror på förståelsen.

F. Jag har inte förstått skillnaden mellan vara och förståelse.

S. De är ju två olika saker. Förståelse är en förening av kunskap och vara. Vilken är den begränsande faktorn inom oss? Den är alldeles avgjort vårt vara, vilket betyder vår förmåga att förstå. Vad är förståelse? Det är att förbinda ett stycke kunskap med ett annat stycke kunskap. Till exempel inser ni att förståelsen beror på varat, om ni tar den elementära idén om vara. Människan är splittrad i olika "jag" eller grupper av "jag", som är oförbundna med varandra. Om sedan ett "jag" vet en sak, ett annat "jag" en annan sak, ett tredje "jag" en tredje sak, och de aldrig möts, vad slags förståelse är då möjlig? Från en synpunkt kan det se ut som om en människa hade tillräcklig kunskap, men då dessa "jag" aldrig möts, kan denna kunskap aldrig sammanföras. Detta är det tillstånd som den vanliga människan befinner sig i, och det bevisar att sådan hon är kan hon inte ha förståelse. Förståelse betyder alltid att förbinda saker med helheten, och om man inte känner helheten, hur kan man då förbinda?

I detta system måste ni söka förstå; endast det ni förstår ger positiva resultat. Om ni gör något utan att förstå, kommer det inte att ge er mycket, ty endast det ni förstår har ett värde.

F. Jag finner det svårt att förstå tanken att man inte behöver tro. Behöver man inte tro på systemets ideer?

S. Nej, det hjälper inte att tro. Ni har att godtaga eller icke godtaga ideerna på grundvalen av er förberedelse. Ni kommer till dessa ideer med ett visst material, och med hjälp av detta material avgör ni om ni skall godtaga dem eller inte allt enligt om ni förstår dem eller inte. För er själv kan ni använda ordet "godtaga", men vi använder ordet "förstå"; och om ni förstår, behöver ni inte tro. Det finns absolut ingenting i de grundläggande ideerna som kräver tro, ty i vissa fall, såsom på den psykologiska sidan, kan ni sanna allt, och i några andra fall, såsom i studiet av världsalltet, finns skalans idé. Jag ser inte i detta system en enda idé, som kräver tro och där det skulle hjälpa med tro. Tvärtom anser jag att tro skulle försvåra det och stjälpa er i stället för att hjälpa er.

F. Om jag för ett ögonblick ser maskinmässigheten och går emot den, ser och förstår jag ibland något nytt. Vad är det som ger den förståelsen?

S. Det är något ni skall iakttaga. Ni får svar på er fråga, endast om ni iakt-

tar fakta och ser de inre och yttre villkor, som följer med förståelsen, och de villkor som följer med bristen på förståelse.

F. Finns det något annat man kan göra, förutom själviakttagelse, för att främja ens förståelse?

S. Ja, man måste förstå vad det är man gör och varför man gör det. Ju mer man förstår, desto mer får man ut av samma ansträngningar.

Men huvudsaken är att minnas sig själv. Ju mer ni minns er själv, desto bättre tänker ni, ty ni finner nya maskiner. Om ni är medveten om er själv, finner ni att ni inte behöver detta enklare intellekt. Detta intellekt tjänar er, när ni tänker på bord och stolar, men om ni vill tänka på större ting, så kan ni använda bättre maskiner.

F. Varför kan jag inte förstå den minsta sak, när jag tänker på den, men så ibland kommer förståelsen plötsligt?

S. Det är alltid så förståelsen kommer – ni förstår och sedan upphör förståelsen. Men om alla försök att förstå något går på tok, försök då att inte alls tänka på det utan försök minnas er själv, det vill säga att vara känslomässig, och med tiden kommer ni att förstå. Förståelsen blir inte bestående med en gång; liksom i allt annat finns det många steg, och man kan förstå något ena dagen och inte förstå det nästa dag, ty man kan i samma omständigheter vara mer medveten ena dagen och mer sovande nästa dag. Det kan alltså gå många dagar, innan den blir er egen.

F. Är det genom känslocentrum man förstår?

S. Förståelsen är en sammanslagen funktion av alla centra. Varje centrum kan vart för sig endast veta: när de slår samman sin kunskap, ger detta förståelse. För att förstå något behöver man åtminstone tre centra.

F. Menade ni att man måste förstå alla sidor av en sak?

S. Nej, jag menade att ni först måste ha en uppfattning om på vilken linje, i vilken skala, på vilken helhet ni tänker. Och sedan, om ni talar om eller tänker på någon särskild sak, måste ni förstå denna särskilda saks förhållande till det hela. Endast detta är förståelse: att finna denna saks plats, denna saks mening, denna saks förhållande till er själv och till andra saker. Försök, men ni skall finna att det inte är så lätt som det verkar.

F. Förstår vi ingenting, inte ens det mest begränsade?

S. Jo, enkla saker, ibland, förstår vi. Men om något är litet mer invecklat, går vi vilse och förstår inte. Vi vill förstå stora ting utan att inse att vi egentligen inte kan förstå de enklaste ting. Om vi börjar med dem, kommer vi att gradvis börja förstå mera. Men om vi börjar med stora ting och vägrar att tänka på eller iakttaga små ting, kommer vi aldrig att förstå något ordentligt.

F. Är det inte någon gång möjligt att förstå med känslan utan att förstå med tanken? Ibland känner man ju något som man inte kan förstå.

S. Då är det känsla, inte förståelse. Känslans förståelse är ibland mycket god, men man kan inte sanna den. Men om ni kan betrakta något ur ett centrums synvinkel, ett annat centrums och ett tredje centrums, då verkligen förstår ni. Och det räcker inte i sig ens att uppmärksamheten i centra är riktad, ty kunskap är också nödvändig. Endast när kunskapen är förenad med riktad uppmärksamhet i centra, blir det förståelse.

F. Hur kan en tankens förståelse övergå i en känslans förståelse?

S. Som jag just sagt, är det mycket sällan som förståelsen arbetar med endast ett centrum. Arbetet i ett centrum kan vara information eller känsla, men inte förståelse, som är funktionen hos flera centra – två, tre, fyra, kanske fler.

F. Finns det något sätt på vilket jag kan pröva min förståelse av en sak?

S. Ni frågar utan att ange den sak ni menar, och detta visar att ni själv inte förstår vad ni frågar, ty för varje särskild förståelse finns det ett bestämt prov. Antag att ni säger att ni förstår hur ni skall taga er hit från er bostad: om ni då sätter er i er bil (om ni har en bil) och anländer hit, så betyder det att ni har ett prov på er förståelse. I allt annat är det endast den praktiska tillämpningen, som visar om ni förstår eller inte.

F. Om vi når ett visst stadium av förståelse, blir vi då till större gagn för världen?

S. Först måste vi bli till gagn för oss själva. När vi når det första stadiet, kan vi tänka på det andra stadiet. Om vi sover, kan vi inte vara till gagn för någon, inte ens oss själva. Hur kan vi förstå andra människor, när vi inte förstår oss själva? Människor 1, 2 och 3 kan inte förstå varandra; på den nivån är förståelsen bara slumpartad. Om vi rör oss i riktning mot människa 4, börjar vi förstå varandra.

F. Vad menar ni med att förstå varandra?

S. När människor talar, försök då att förklara deras åsikter, själva kan de det inte. De kan inte ens rätt upprepa vad de har hört; de ändrar saker. Och oförståelsen växer och växer. Någon hittar på en teori, och genast upptäcker man fem andra att säga emot den. Tusentals år har gått sedan skapelsens gryning, och under hela denna tid har människorna aldrig förstått varandra. Hur kan vi vänta oss att de skall göra det nu?

Vi måste alltså först förstå oss själva. Vi ser inte vår belägenhet och inser inte vår maskinmässighet. Vi inser inte att denna oförståelse är en lag.

F. Hur kan jag bättre förstå min maskinmässighet och inse att jag är en maskin?

S. Vi kan inte göra något utan att försöka. Om ni vill klargöra huruvida ni är en maskin eller inte, försök då att göra något som en maskin inte kan göra. Försök att minnas er själv, ty en maskin kan inte minnas sig själv. Om ni finner att ni kan, så betyder det att ni inte är en maskin. Om ni

finner att ni inte kan, så bevisar det att ni är en maskin. Och om ni sedan inser att ni är en maskin och vill taga reda på om ni kan sluta vara en maskin, så är återigen den enda metoden att försöka.

F. Sade ni att endast människor med lika vara kan förstå varandra?

S. Detta är inte riktigt rätt förstått, ty om två människor har ett lika felaktigt vara, förstår de inte varandra. Det är inte likheten, som ger förståelsen mellan människor, utan en viss nivå inte endast av varat utan även av kunskapen. Olikhet i nivå, som hos människa 5, 6 och 7, förutsätter olikhet i nivå av både kunskap och vara. Människor 5 bör förstå varandra; människor 6 förstå varandra bättre och människor 7 förstå varandra fullt ut. Också människor 4 förstår varandra i jämförelse med oss, men vi kan inte förstå varandra, eller förstår vi varandra endast vissa stunder och andra stunder slutar vi förstå varandra. Vi kan inte lita till sådan förståelse. Människor, som känner varandra mycket väl, kan arbeta tillsammans i årtal och ändå i vissa stunder inte förstå varandra. Det är därför det ställe eller de tillstånd, där vi befinner oss, kallas språkförbistring, ty vi talar alla olika språk. För den skull lär man sig i en riktig skola först och främst det språk man talar med andra människor i skolan, och när man sedan använder det språket – om man använder det rätt – förstår man varandra. Det är därför ett nytt språk är nödvändigt. Om man inte lär sig detta språk eller om språket är felaktigt, förstår man aldrig varandra.

F. Kan samma ord ha en annorlunda egenskap av innebörd enligt nivån hos de människor som använder det?

S. Ja, det kan det ha. Orden börjar få en objektiv innebörd från och med den nivå där människa 4 står. Människor 1, 2 och 3 är rent subjektiva, och alla dessa förstår varje ord på sitt sätt. Men om människorna känner *detta* språk, om så bara några ord av det, kan de använda det med samma innebörd.

F. Om man förstod ett enda ord fullständigt, skulle det betyda att man hade nått det stadium där människa 7 står?

S. Nej, man kan inte förstå ett ord fullständigt och ett annat ofullständigt. Man måste kunna dem alla på en viss nivå, och så förändras ens vara och man finner många fler indelningar. Ens språk blir således alltmer sammansatt. Och på en viss nivå kanske man behöver nya ord, nya former, eftersom de gamla formerna inte längre räcker till.

F. Förändras förståelsen av en term eller ett ord allt efter varats nivå? Skulle exempelvis ordet "kärlek" betyda något visst för en människa 1 och något annat för en människa 4 eller 5?

S. Javisst. Vi kan redan se hur samma ord betyder en sak för människa 1, en annan sak för människa 2, ännu en annan sak för människa 3. Men på den nivå, där människa 1, 2 och 3 står, är detta mekaniskt, i den meningen

att människorna inte kan hjälpa det. De förstår enligt sin nivå, sin för-
måga, inte enligt sakernas innebörd.

F. Vad finns det för tecken som tyder på att man byter från en nivå till en
annan – låt säga från 3 till 4 eller från 4 till 5?

S. Människa 5 är en enda, hon har enhet. Hon lever inte i denna ständiga
strid mellan egon som vi har. Hon har jagmedvetande. Hon har kontroll
över högre känslacentrum. Hon vet således själv vad förändringen består
i. Andra människor vet endast vad hon visar dem, ty hon kan kontrollera
sig själv. Människa 4 vet sitt mål och hur detta mål kan uppnås. Hon går
med öppna ögon, medan vi går med slutna ögon.

F. Vad menade ni med det ni sade i en av era föreläsningar, nämligen att
förståelsen inte kan vara annorlunda?

S. Om människor når den högsta nivån, kan de inte förstå saker annor-
lunda. Detta avser den högsta nivån, men eftersom vi strävar efter att nå
den, måste vi ta detta till princip. Om människor förstår saker annor-
lunda, betyder det att de alla har fel. I en ringa omfattning kan ni finna
exempel på det redan nu. Om två människor verkligen förstår varandra,
om de till exempel kan göra något lika bra, förstår de varandra. Men vi har
mistat förmågan att bedöma saker efter det praktiska, vi bedömer dem
teoretiskt, enligt orden.

F. Kan man inte äga någon förståelse, förrän man har fullständig förstå-
else?

S. Vi kan inte tala i absoluta begrepp, när vi talar om oss själva. Vi kan
tala endast om relativa värden. Fullständig förståelse är mycket avlägsen,
men vi kan tala om mindre förståelse och större förståelse. Om ni fort-
sätter att försöka minnas er själv och att inte vara identifierad, kommer
förståelsen att växa.

F. Kan ni förklara mera vad ni menar, när ni säger att förståelse betyder
förståelse av en del i förhållande till helheten?

S. Om ni förstår endast en del, så är det inte förståelse. Det vore som om
blinda sökte förklara en elefant, den ene med dess svans, den andre med
dess snabel och så vidare. Att förstå betyder att förbinda delarna med hel-
heten. Man kan börja med delarna eller man kan börja med helheten. Men
vad man än börjar med, förstår man bättre ju mer förbundna tingen är –
om förbindelserna göres rätt och inte bara är illusion.

F. Om man förstår något i systemet, använder man då högre centra?

S. Nej, endast högre delar av centra. Högre centra betyder högre medvet-
enhet. Men det finns många olika tillstånd av förståelse, och man kan göra
mycket intressanta undersökningar av förståelse. Till exempel finns det
saker man inte förstår ena stunden men gör det i nästa stund och sedan
åter förlorar det. Sedan finns det sådant som många yttranden i Nya Testa-

mentet, vilka har många olika betydelser. Yttrandet om de små barnen, till exempel, har omkring fyrtio olika betydelser, men man kan aldrig hålla dem alla i minnet. Jag har aldrig kunnat förstå fler än tre betydelser åt gången. Jag skrev ner omkring tjugo, men sedan blev de bara ord. Det är nödvändigt att vi känner våra begränsningar.

Rätt förståelse kräver rätt inställning. Vi måste förstå att vi inte äger kontroll, att vi är maskiner, att allt händer oss. Men att endast tala om det förändrar inte dessa fakta. Att sluta vara mekanisk kräver något annat, och först och främst kräver det en förändring av inställningen. Något, som vi har en viss kontroll över, är våra inställningar – inställningar till kunskap, till systemet, till arbetet, till självstudiet, till vänner och så vidare. Vi måste förstå att vi inte kan "göra" men att vi kan förändra våra inställningar.

Inställningar kan vara mycket olika. För stunden tar vi upp endast två – positiva och negativa, inte i betydelsen av positiva och negativa känslor, utan med avseende på de positiva och negativa delarna av tankecentrum; den del som säger ja och den del som säger nej, det vill säga gillande och ogillande. Detta är de två huvudsakliga inställningarna. Det är mycket viktigt att tänka på inställningar, ty mycket ofta har vi en negativ inställning till saker som vi kan förstå endast med en positiv inställning. Till exempel kan det hända att människor har en negativ inställning till något som har med arbetet att göra. Då upphör deras förståelse, och de kan inte förstå något, förrän de ändrar sin inställning. Vi måste ha positiva inställningar i vissa fall och negativa inställningar i andra, ty ofta beror bristande förståelse på en felaktig inställning. Det finns många saker i livet, vilka man inte kan förstå, såvida man inte har en tillräckligt god negativ inställning till dem, ty om man ser positivt på dem, förstår man aldrig någonting. Om en människa studerar livet, måste hon komma fram till negativa slutsatser, ty det finns alltför många felaktiga saker i livet. Att försöka frammana idel positiva inställningar är lika fel som äga endast negativa inställningar. Likväl kan en del människor ha en negativ inställning till allting och vissa andra försöka odla en positiv inställning till sådant som kräver en negativ inställning. Däremot, som jag sade, i den stund ni har en negativ inställning till sådant som har med arbetet att göra, till arbetets ideer, metoder och regler, upphör ni att förstå. Ni kan förstå – allt efter er förmåga – endast så länge ni är positiv.

Men detta har endast med intellektuella inställningar att göra. I känslocentrum betyder negativa emotionala inställningar identifiering.

F. Jag är inte säker på att jag förstår vad en negativ inställning är.

S. Det betyder en misstänksam eller avvisande inställning – det finns många olika slag; ibland en inställning av rädsla. Tag det i den vanliga be-

märkelsen av godtagande eller icke-godtagande.

F. Är inte en inställning detsamma som identifiering?

S. Visst inte. Inställning betyder åsikt. Man kan ha en åsikt utan att vara identifierad. Mycket ofta är identifiering resultatet av en felaktig inställning.

F. Hur kan man ändra sina inställningar?

S. Först genom att studera sig själv och livet efter systemets linjer. Detta ändrar inställningen. Detta system är ett system av annorlunda tänkande eller snarare av annorlunda inställningar, inte bara ett kunskapssystem. Sedan är ett visst värderande nödvändigt; man måste förstå sakers inbördes värde. Vi talar inte ännu om att göra – vi talar om att studera. Vi måste studera och komma till att förstå saker, som ännu så länge endast är ord för oss och ofta ord som används i fel betydelse och i fel sammanhang. Det är nödvändigt att förstå och minnas vissa grundprinciper. Om man gör detta, börjar man på rätt sätt. Om man inte förstår eller minns dessa, kommer det att gå på tok. Allmänt sett finns det tre eller fyra stötestenar, och om man inte förstår och minns grundprinciperna, kommer man att stupa på någon av stötestenarna.

F. Jag finner att jag i tanken sätter stort värde på systemet, men hur skall jag öka min känslas värdering, så att jag anstränger mig mera?

S. Genom att bättre förstå och och genom att försöka minnas er själv. Förståelsen kan inte finnas enbart i tanken. Jag förklarade att den betyder att flera centra arbetar samtidigt, och den roll känslacentrum spelar är mycket viktig, eftersom det inte kan finnas någon djup förståelse utan känslenergi.

F. Kan ni ytterligare förklara varför en viss inställning är nödvändig för att förstå något?

S. Försök tänka på det; försök själv inse varför det är nödvändigt och försök finna vad en inställning eller åsikt betyder. Det är en tankeprocess, att sammanföra saker – allt vi redan vet, alla de ideer och principer vi lärt och att kunna se fakta ur en ny synvinkel. Att tänka på ett nytt sätt är något mycket svårt, ty det gamla tänkesättet upprätthålls genom gamla tankevanor, gamla associationer, inställningar och sakernas eget inflytande. Antag att ni har en viss inställning till något och att denna sak själv med alla medel försöker hålla kvar denna inställning inom er. Om ni då ändrar den, om ni riktar om den, tar ni ett stort steg.

F. Vi har fått höra att det verkliga arbetet med varat förutsätter att man inser hur man når rätt förståelse. Ni har väl också sagt att vi måste förstå vad vi vill ha?

S. Det finns flera grunder till detta. Förståelsen är den största kraft vi har som kan förvandla oss. Ju större förståelse vi har, dess bättre resultat blir

det av våra ansträngningar. Vad beträffar att veta vad man vill ha – bara föreställ er att ni besöker ett stort varuhus med många olika avdelningar. Då måste ni veta vad ni vill köpa. Hur kan ni skaffa er något, om ni inte vet vad ni vill ha? Men först och främst måste ni veta vad som finns att få i varuhuset, annars kanske ni frågar efter sådant som inte finns till salu där. Det är så man skall nalkas detta problem.

Det är nödvändigt att ständigt minnas varför ni började. Vill ni ha sådant som ni kan få ut av det vanliga livet eller vill ni ha något annat? Är det värt besväret? Vår förmåga av fantasi, som vanligen används så felaktigt, kan här vara oss till hjälp. Men ni måste styra den hela tiden och inte låta den rusa i sina egna banor med er. Vi kallar det inbillning, om den rusar åstad med oss, men om ni styr den, kan ni använda den för att se vad något visst betyder, vad det innebär. Om ni använder den, kan den alltså hjälpa er att inse om ni verkligen vill ha det ni säger att ni vill ha eller inte, ty mycket ofta vill vi ha något annat eller inser vi inte att något visst för något annat med sig. Det är inte så att ni kan vilja ha något ensamt; om ni vill ha något visst, får ni många andra saker jämte detta. Först när ni vet vad ni vill ha, vet ni vart ni är på väg och vet det rätt. Det är nödvändigt att veta. Det kan te sig alldeles överkligt, alldeles omöjligt från den normala synpunkten sett, och ändå kan det vara riktigt. Eller kan det förefalla mycket enkelt och riktigt och likväl vara omöjligt.

F. Kan ni säga mig vad jag borde ha för mål? Jag menar, vad det är möjligt att förvärva genom arbetet?

S. Som ett allmänt svar – det enda målet är att förvandla varat. Målet är att nå högre medvetenhetstillstånd och att kunna arbeta med högre centra. Allt det övriga är till för detta, för att vi skall kunna uppnå detta. Det är nödvändigt att göra tusen saker, som förefaller att inte ha något att göra med detta, men de är alla nödvändiga, ty vi lever under det normalas nivå. För det första måste vi nå det normalas nivå och för det andra måste vi försöka utveckla nya ting och möjligheter. Ingen kan hjälpa er i detta, endast ert eget arbete och er egen förståelse. Ni måste börja med förståelsen. Dessa föreläsningar och detta system är avsedda att ge förståelse. Nästa steg beror på era egna ansträngningar. Förvandling av varat kan uppnås endast om ni minns allt om sagts och om ni inte gör undantag för er själv och inte utesluter sådant ni inte tycker om. Om ni det gör, kommer ni inte att stå i ett riktigt förhållande till det som sagts, och även om ni då försöker minnas det, kommer det inte att förändra något.

F. Vad menar ni när ni säger att vi lever under det normalas nivå? Vad är det normala?

S. Det normala är förmåga att utvecklas. Vanligen befinner sig människor under det normala. Möjligheten av utveckling börjar först från den vanliga

människans nivå. Men det finns många tillstånd under den vanliga människans nivå. Människor, som är för mycket identifierade eller hypnotiserade av formativa ideer eller ljuger för mycket, är mer maskinmässiga än en vanlig människa. Att vara en vanlig människa är redan det ett ganska högt tillstånd, ty från detta tillstånd är det möjligt att gå vidare.

F. Jag har ofta försökt tänka på vad jag vill ha, men jag finner endast en röra av många saker.

S. Så är det. Jag vill att ni inser hur svårt det är att bestämma vad man vill ha. Antag att ni finge fullständig frihet att välja vad ni vill ha: ni skulle då inte veta vad ni skulle säga. Men det är viktigt att ni förstår och vet det; ni måste kunna formulera det. Ifråga om vissa ting kan ni vara viss om att ni inte kan få dem på något av de vanliga sätten, men det finns heller ingen garanti för att ni kan få dem på detta sätt. Till exempel kan ordningen vara felaktig. Det finns en viss ordning, enligt vilken man kan få saker, en ordning som vi inte känner. Ni kan vara alldeles säker på att ni kan få *vissa* ting, men det kan vara så att ni inte får det ni vill ha, utan något annat. Och även om ni inte får det ni vill ha, kan ni vara alldeles säker på att ni inte kunde ha fått det på något annat sätt.

Det egendomliga är att människor i regel inte vet vad de har för mål. Målet kan formuleras endast om man redan vet något om var man står. Om en människa inte vet var hon står, är alla hennes mål inbillade. Jag råder er därför att tänka på ert mål: vad ni förut har tänkt om det och hur ni skulle beskriva vad man kan få och vad man måste försöka få. Det är meningslöst att beskriva ett mål, som ni vet att ni inte kan nå. Men om ni har ett mål, som ni kan hoppas nå, kommer ert arbete att bli medvetet, allvarligt.

I början ställer människor upp mål för sig som är för abstrakta och avlägsna. En människas mål är först liksom ett ljus, som hon ser i fjärran, medan hon vandrar om natten på en mörk väg. Hon gör detta ljus till sitt mål och går i riktning mot det. På vägen dit ser hon ett annat ljus mellan sig och det första ljuset, och hon förstår att hon borde gå först mot det närmare ljuset, och hon går i riktning mot det. Efter en stund ser hon ett tredje ljus, återigen mellan sig och det ljus hon är på väg mot, och så vidare. Detta upprepas flera gånger, tills hon långt om länge ser det ljus som är henne närmast, det vill säga det mål som hon är i stånd att nå varifrån hon befinner sig.

Ha därför inte en alltför stor överblick över tingen; se inte för långt i fjärran; se på närmare håll! Ni kan inte börja arbeta för någon avlägsen framtid; ni arbetar för morgondagen. Ni finner att något är fel i dag. Varför det? Därför att något var fel i går. Om ni gör det rätt i dag, så blir det rätt i morgon också. Och endast med ett mål blir det möjligt att minnas

vad ni gjorde i går och vad ni gör i dag – vad som svarar mot ert mål och vad som inte gör det.

Drivkraften i alla våra handlingar är av två slag: något drar oss till sig och något stöter bort oss. Vi kan inte veta vad vi kan nå i en avlägsen framtid, men vi kan ha en mycket god kunskap om var vi nu står. Om vi förstår det, ger det oss ett bestämt mål. Målet för oss är att taga oss ur denna belägenhet. Vi kan ha kunskap om vissa ting inom oss, vilka vi måste försöka befria oss ifrån.

Målet måste klart formuleras, förstås och ihågkommas. Först då är det möjligt att nå resultat. Om målet glöms varje stund, är inga resultat möjliga. Hur kan en människa, som inser sin belägenhet, formulera sitt mål? Hon inser att hennes tyngdcentrum, där hon står, är sömnen; då blir hennes mål att vakna. Eller om hon inser sin maskinmässighet, blir hennes mål att göra sig kvitt maskinmässigheten. Båda går ut på ett och samma. Ni ser att det är ett enkelt och praktiskt synsätt.

F. Jag inser klarare att det som hindrar en att gå framåt är att man inte tillräckligt starkt vill komma ifrån maskinmässigheten. Hur kan man stärka sin önskan att komma ifrån den?

S. Detta är en av de ständigt återkommande frågorna, som det är nästan omöjligt att besvara. Ni får försöka, och ni får jämföra saker sådana de är med dem sådana de borde vara. Det måste till mer förståelse och, om ni önskar en fullständig förklaring, mer själverinring, ty det är det enda verkliga svaret. Om själverinringen ökar, ökar allt det andra.

F. Ni nämnde hinder som måste övervinnas, innan man kan nå sitt mål. Sedan dess har jag sett så många hinder inom mig själv att jag inte ser någon möjlighet att få någonting.

S. Det betyder att ni är identifierad med dem. Ni måste inse att ni alltid är i rörelse, aldrig står stilla. Ibland är ni närmare målet och ibland fjärmare. Det är nödvändigt att iakttaga er själv, att fånga ögonblick då ni är närmare ert mål. Om ni formulerar ert mål, kommer ni att veta när ni är det närmare och när ni är det fjärmare. Om ni formulerat målet rätt, kan ni inte alltid vara lika långt ifrån det.

F. Jag märker att jag arbetar för omedelbara resultat. Är det ett felaktigt mål?

S. Det är inte fråga om rätt och fel: det är bara fråga om att veta sitt mål. Målet måste alltid vara i nuet och avse framtiden. Inget resultat är möjligt, om det inte finns något mål, inte någon ansträngning och inte något beslut.

F. Hur kan man se hur man skall göra stora ansträngningar?

S. Genom att göra små ansträngningar. En stor ansträngning beror på omständigheterna, situationen, förståelsen, på många ting. Ni kan inte börja med stora ansträngningar. Ni måste börja med små ansträngningar, som

till exempel att försöka minnas er själv eller att försöka stoppa tankar tre gånger om dagen. Det är en mycket liten ansträngning, men om ni gör den regelbundet, kan det komma ett behov eller en möjlighet av en stor ansträngning, och då kommer ni att kunna göra den i rätt ögonblick.

F. När jag först kom till föreläsningarna, hade jag ett mycket stort mål, men nu har det blivit mycket mindre.

S. Ja, målen brukar krympa väldigt mycket, när man börjar arbeta. I början är de enorma – som ballonger – och sedan blir de mycket små, så att man kan stoppa dem i fickan.

F. Det är väl så att i vårt nuvarande tillstånd kan vi inte uppskatta skillnaden mellan rätt och fel?

S. Alldeles tvärtom: vi kan uppskatta denna skillnad, och vi inte bara kan utan vi måste. Vad som är fel, orätt eller ont börjar blir begripligt från den stund vi har en riktning. Om vi inte har någon riktning, finns det inte något särskilt ont, eftersom allt gör detsamma.

F. Med riktning menar ni mål?

S. Ja. Mål betyder riktning, en viss linje. Om det är mitt mål att gå hem härifrån, är det rätt för mig att taga till höger och fel att taga till vänster. Det är så man kan bestämma principerna om gott och ont. Det kan inte finnas någon definition av gott och ont eller rätt och orätt utan att man först bestämt ett mål eller en riktning. När man har ett mål, då är det, som är motsatt ens mål eller för en bort från det, fel eller orätt, och det, som främjar ens mål, rätt. Det måste vara ert personliga mål. Om det svarar mot möjligheterna av utveckling, så förklarar systemet dessa möjligheter. Och om ni förstår att det som hindrar oss från att nå vårt mål är maskinmässigheten och det som hjälper oss är medvetenheten, följer det därav att medvetenheten står för det goda och maskinmässigheten för det onda. I stället för "gott" och "ont" använder därför systemet orden "medvetet" och "mekaniskt". Det är alldeles tillräckligt för alla praktiska ändamål.

Om det finns några frågor, kan vi gå vidare, men ni måste alltid minnas denna praktiska definition, ty den är den enda säkra ståndpunkt vi kan ha: det som är rätt *för oss* är det som hjälper oss i vår utveckling, vårt uppvaknande och vår kamp mot maskinmässigheten; och det som är orätt för oss är det som främjar våra mekaniska tendenser, det som hindrar oss från att förändras, det som hindrar vår utveckling. Om vi utgår från detta, så kan vi senare finna många fler grunder för vår bedömning och urskillning.

F. Är allt mekaniskt ont?

S. Det betyder inte nödvändigtvis att allt mekaniskt är ont; men det onda kan inte vara medvetet, det kan endast vara mekaniskt. Ni måste ställa er frågan: Kan det onda vara medvetet *i mig*? Allt annat är filosofi. Om det finns något, som ni från er subjektiva synpunkt anser gott, och om ni för-

söker att medvetet göra vad ni anser vara dåligt, finner ni att ni antingen inte kan göra det eller att ni förlorar allt behag av att göra det. På exakt samma sätt kan ni inte vara negativ medvetet, utan att vara identifierad. Negativa känslor är de bästa ledarna för det som är ont, eftersom de är bland det mest mekaniska vi har.

F. Det finns mycket i livet man måste göra som går emot ens mål.

S. Varför emot målet? Ni kan säga att det finns mycket som inte svarar mot ert mål, men jag inser inte att det är så mycket man *måste* göra som går emot ens mål. När man gör sådant man måste göra i det vanliga livet, handlar det på sin höjd om att förlora tid. Men det finns mycket man *inte behöver göra* som är mycket värre än blotta slöseriet med tid. Om något är oundvikligt, kan man alltid göra sådan verksamhet till arbete. Annat är mycket värre, såsom inbillning, negativa känslor och så vidare. De är inte oundvikliga. Sådant vi är tvungna att göra går inte emot arbetet. Men utan att vara på minsta sätt tvungna gör vi mycket sådant som går emot arbetet. Handlingar, som alldeles bestämt går emot ens mål, kan endast vara mekaniska, och många av dem avbryter ens framåtskridande mot målet.

F. Är målet med att bli medveten att kunna fullständigt styra maskinen, så att hos den medvetna människan inget mekaniskt kan existera?

S. Låt den medvetna människan vara! Ni kan förstå det onda endast med avseende på er själv – det övriga är för allmänt. Inom er finner ni egenskaper och tendenser, som går emot medvetandet, som gynnar motståndet. Detta onda finns inom er. Ni kommer att inse att det onda kan framträda endast som något mekaniskt. Det krävs lång tid för att förstå detta till fullo. Ni kan ofta taga miste, ni kan anse sådant för ont som inte är ont eller anse något mekaniskt vara medvetet.

F. Kan vi lätt göra något fel, om vi handlar bara enligt vår uppfostran, mekaniskt? Vore det bättre att handla emot den?

S. Att handla emot den vore lika mekaniskt, ni skulle bara sätta en maskinmässighet emot en annan. Om ni gör något emot något ni är van vid, är det inte nödvändigtvis rätt. Dessutom betyder det inte att allt ni har lärt er eller vant er vid är fel. Det vore för enkelt. Hämta några exempel från ert handlande, så skall ni se att när det händer saker, när ni låter dem hända, kan de vara rätt eller kan de vara fel. Men om ni vore medveten, kunde ni välja; det vore en helt annorlunda situation.

F. Måste vi finna vanliga rättesnören för handlandet eller finna nya sådana i arbetet?

S. Mycket ofta ursäktar vi oss eller finner ursäkter för att inte komma ihåg vanliga rättesnören, eftersom vi tror att vi måste ha nya sådana. När vi är mitt uppe i att förvärva nya, är det i ett visst skede vi inte har några, så ni måste förstå att ni skall följa vanliga rättesnören tills ni har nya. Om ni tar

fasta på det väsentliga i vanliga moralregler, finner ni inget som avviker särskilt från vad ni kan se i systemet. Tag till exempel vanliga regler om förhållanden människor emellan. De är mycket enkla: behandla inte andra som du inte själv vill bli behandlad. Det är mycket logiskt och klart och fullt godtaget i systemet.

F. Borde vi inte själva finna ut vad som är rätt och orätt och inte få det omtalat för oss?

S. Hur kan ni själv finna ut det? Folk har sökt ett svar på detta problem alltsedan världens skapelse och har inte funnit det ännu. Om ni själv kunde finna ut vad som är rätt och orätt, kunde ni finna ut allt annat också. Nej, detta måste ni lära, liksom mycket annat som måste läras. Först när ni uppskattar värdet av själverinring, börjar ni få rätta värden och kunna bedöma och uppskatta.

F. Det finns mycket man gör avsiktligt i vetenskapen om att det är fel, men man är inte stark nog att hejda det.

S. Javisst. Eftersom ni är mekanisk i allt, kan ni inte bli medveten i en enda sak. Dessutom: att det är avsiktligt betyder inte att det är medvetet; det bara händer. Om allt bara händer, kan det inte förekomma att en enda sak *inte* händer; den måste hända, den också.

F. Finns det ett moraliskt rättesnöre, som tillhör detta system?

S. Javisst. Men som jag just sagt, är det mycket lätt att förstå det med avseende på detta system. Det är förhållandet mellan mekaniskt och medvetet. Detta betyder att vissa saker är mekaniska och bör förbli mekaniska, medan vissa andra saker, som nu är mekaniska, måste bli medvetna.

Ni förstår, en av de svåraste sakerna är att inse vad som är rätt och orätt eller gott och ont. Vårt intellekt är inte vant vid att tänka på det i fråga om medvetandet. Vi tror att det måste finnas en bestående definition av något yttre som man kan godtaga, minnas och rätta sig efter, och vi inser inte att det inte kan finnas någon definition rörande något yttre. Det finns däremot hos handlandet inre egenskaper, som bestämmer.

Denna idé om det godas och det ondas förhållande till medvetet och omedvetet är något mycket nyttigt att tänka på, i synnerhet när ni börjar finna rätta analogier; icke endast därför att det ger er en viss bestämd förståelse, utan också därför att det riktar tanken på denna och liknande ideer ni får höra om i systemet; då behåller ni dem på den högsta nivå som är möjlig för oss, det vill säga i tankedelarna av centra. Ni kan inte med behållning tänka på sådana saker med de lägre, mekaniska delarna av centra, ty det skulle inte bli något av det. För att få någon förståelse måste man använda tankedelarna av centra, och inte bara ett centrum utan två eller tre samtidigt.

Vad är moral? Att förstå lagarna för uppförande? Det räcker inte. Om vi

som vilden säger, "Om du stjälar av mig, är det orätt, men om jag stjälar av dig, är det rätt", är det inte moral; det är blott och bart vilt uppförande. Ty moralen börjar, när man har en känsla av gott och dåligt i fråga om sina egna handlingar och är i stånd att avstå från det man anser dåligt och göra det man anser gott.

Vad är gott? Och vad är dåligt? På detta första stadium hämtar människan i allmänhet moraliska principer från religiösa, filosofiska eller vetenskapliga föreställningar eller antar helt enkelt konventionella bud och förbud. Hon tror att vissa saker är goda och andra dåliga. Men detta är subjektiv moral, och förståelsen av gott och ont helt och hållet relativ. I alla länder och i alla tider har man godtagit vissa moralregler, varmed man sökt förklara vad som är gott och vad som är ont. Men om vi försöker jämföra de befintliga teorierna, inser vi att de alla motsäger varandra och även är fulla av självmotsägelser. Det finns inte något sådant som en allmän moral; det finns inte ens något sådant som kristen moral. Till exempel säger kristendomen "du skall icke döda", men ingen tar det på allvar. Många moralläror har byggt på dödande. Till exempel, som jag sade i första föreläsningen, anses det i vissa länder mycket omoraliskt att avhålla sig från blodshämnd. Och varför får en människa döda i det ena fallet men inte i det andra? Allt vi vet om vanlig moral är att den är full av motsägelser.

Om ni funderar på detta problem, förstår ni att trots hundratals moral-system och -läror kan människan inte säga vad som är rätt och vad som är orätt, ty moraliska värden förändras, det finns inget bestående i dem. Samtidigt kan människor indelas i två kategorier enligt sin inställning till idén om rätt och orätt. Det finns människor, som inte alls har någon känsla för rätt och orätt; i stället för moralisk känsla har de en uppfattning om behagligt och obehagligt, vinstgivande och förlustbringande. Och det finns andra människor, som har en känsla för rätt och orätt utan att egentligen veta *vad* som är rätt och *vad* som är orätt. Människor, som hör till den första kategorin, kan inte intressera sig för systemet; det är inte för dem. Människor av den andra kategorin kan bli intresserade.

Vad man från första början måste förstå är att människan måste utgå från en viss känsla för rätt och orätt, annars kan hon ingenting uträtta. Sedan måste hon vara tillräckligt skeptisk mot vanlig moral och måste förstå att det inte finns något allmängiltigt eller bestående i vanliga moral-principer, ty de varierar efter konventioner, platser och tider. Och hon måste förstå nödvändigheten av objektiv rätt och orätt. Om hon förstår dessa tre, finner hon en grund enligt vilken hon kan urskilja vad som är rätt och vad som är orätt i förhållande till varje särskild sak, ty om hon börjar rätt, upptäcker hon att det finns bestämda rättesnören, enligt vilka

gott och ont upphör att vara relativa och blir absoluta. Det hela handlar om att utgå från en riktig inställning, en riktig uppfattning. Om hon utgår från en felaktig uppfattning, finner hon ingenting.

F. Hur kan vi lita på vår egen känsla för rätt och orätt?

S. Ni kan inte lita på eller misstro den; den finns där. Det är alltså inte detta frågan gäller. Ni kan tveka och tvivla endast i fråga om föremålet. Förvisso, utan kunskap, utan utveckling, utan medvetenhet kan ni inte bestämt säga vad som är rätt eller orätt, men ni kanske är på väg mot det. Moralen är alltid föränderlig, men rättskänslan är bestående. Om människor inte har någon rättskänsla, är det meningslöst att tala med dem. Men känslan av rätt och orätt är en sak och definitionen, innehållet, en helt annan. Två människor kan ha en mycket stark känsla av rätt och orätt, men det som är rätt för den ena är orätt för den andra. Känslan förutsätter inte definition, så en människa kan ha känslan av rätt och orätt och ha felaktiga uppfattningar om detta.

F. Skulle det rättesnöre som skall tillämpas handla om huruvida en viss sak främjar eller hindrar medvetandet?

S. Rättesnöret måste hänga samman med ett system. Utan ett system (jag menar inte *detta* system, men man måste ha *något* system) kan man inte bedöma.

Detta system utgår från möjligheten av objektiv medvetenhet, och objektiv medvetenhet beskrivs som ett tillstånd, vari vi kan veta sanningen. Om, när vi når detta, vi kan veta sanningen, kommer vi också att veta vad som är rätt och orätt. Följaktligen är det samma väg, som leder till objektiv medvetenhet, som också leder till förståelse av rätt och orätt. Eftersom vi inte har objektiv medvetenhet, betraktar vi allt som hjälper oss att utveckla den såsom rätt och gott, och allt som hindrar oss därifrån såsom orätt och ont.

I vår vanliga förståelse har den objektiva sanningen mer med livets intellektuella sida att göra, men en människa kanske vill veta den också på den religiösa sidan, den moraliska sidan, den estetiska sidan och så vidare. Systemet förklarar att människor 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7 alla befinner sig i olika lägen i detta avseende. Det finns religion 1, religion 2, religion 3, religion 4 och så vidare, och det finns moral 1, moral 2, moral 3, moral 4, moral 5 och så vidare. Detta betyder inte att den ena eller andra av dem är felaktig, utan att den ena inte kan förklaras av den andra. Exempelvis förkunnade inte Kristus inkvisation, och om hans lära blivit förvrängd av människor 1, 2 och 3 för att användas för brottsliga ändamål, så kan detta inte skyllas Kristus.

Eftersom vi är människor 1, 2 och 3, finns det många saker ifråga om vilka vi inte kan finna några märkbara tecken på huruvida de hjälper eller

hindrar medvetandets utveckling. Vi måste alltså söka efter andra principer, och vi kan finna dessa andra principer, endast om vi tänker på konkreta fall av uppförande. I systemet kan man finna många tillräckliga tecken, som visar hur man skall betrakta någon viss sak.

F. Tror ni att det med tiden kan uppstå en ny religion och moral ur detta system?

S. Ur detta system? Nej. Detta är något helt annat. Dessa ideer är inte för massan, inte för mängden. Ni måste minnas att detta är skolundervisning, och skolundervisning kan finnas endast för skolor. Under gynnsamma omständigheter kanske skolor kan tillväxa, men det är något helt annat. Det är inte detsamma som när en religion framträder och växer.

Systemets ändamål är att föra människan till samvetet. Samvetet är en viss förmåga, som finns hos varje normal människa. Det är i själva verket ett annat uttryck för medvetandet, med den skillnaden att medvetandet verkar mera på den intellektuella sidan och samvetet mera på den moraliska sidan: det hjälper en att inse vad som är gott och vad som är ont i ens uppförande. Samvetet är ett tillstånd, vari man inte kan dölja något för sig själv, och detta måste utvecklas hos människan. Denna utveckling sker parallellt och samtidigt med medvetandets utveckling. Vi kan inte säga att vi inte har det, så det betyder inte en särskild utveckling av något som inte finns inom oss, det är endast så att i vårt liv ligger det bakom det påtagliga, begravt mycket djupt inom oss och sover. Det kan vakna för en kort stund i det vanliga livet, och när det gör det, medför det lidande, i synnerhet i början, ty det är mycket obehagligt att se sanningen om sig själv.

Samvetet är med avseende på känslorna detsamma som medvetandet med avseende på ideerna. Det är kanske lättare för er att förstå vad samvetet är, om ni tänker på den etymologiska betydelsen av orden medvetande och samvete. Medvetande betyder att allt vetande, all kunskap är med. Men vi kan inte tala om all kunskap, eftersom det vore för högt; vi kan tala endast om all kunskap vi kan ha om samma föremål. Det måste hänga samman med självmedvetande, så medvetandet måste vara ni själv, hänga samman med allt ni vet om någon viss sak. Samvete är detsamma, men med avseende på känslorna. Att få en stund av samvete är att på en gång känna allt ni känner ifråga om någon eller något. Om ni kan känna allt ni någonsin känt ifråga om en och samma människa, land, hus, bok eller något annat tillsammans, vore detta en stund av samvete, och då skulle ni inse hur många motsägelser det finns i era känslor. Om ni inte har haft denna erfarenhet, kan ni inte föreställa er hur många olika känslor ni kan ha. I ett tillstånd av samvete ser vi dem alla på en gång. Det är därför det är ett sådant obehagligt tillstånd. Samvetet är inte särskilt avlägset, men vi har många sätt att handskas med det för att hindra oss från att känna det,

såsom inbillning, negativa känslor, rättfärdigande och så vidare, ty det är alltför obehagligt.

F. Ni sade att samvetet är att känna alla våra känslor på samma gång. Jag kan inte riktigt inse hur vi kan känna dem alla samtidigt.

S. Nej, det sade jag inte. Jag sade att i en stund av samvete känner man på en gång, vare sig man vill det eller inte, alla sina känslor beträffande någon eller något. Men det är inte en definition av samvetet. Samvetet kan definieras som känslans uppfattning om sanningen i en viss sak. Som jag sagt, är samvete detsamma som medvetande, det endast ter sig annorlunda för oss. Vi är subjektiva, så vi uppfattar saker subjektivt. När vi tänker på medvetande, tänker vi på en viss kraft, en viss energi eller ett visst tillstånd i samband med en intellektuell uppskattning. Samma energi, samma kraft kan framträda genom känslor, och detta kan hända helt vanliga människor i vanliga förhållanden. Ibland kan det hända att människor har en känslomässig uppfattning av sanningen – några mera, andra mindre. Detta är samvetet. Brist på medvetande, frånvaro av själverinring och mycket annat, såsom identifiering och inbillning, avstänger oss från dessa stunder av samvete, vilka annars skulle vara mer möjliga. Försök tänka på det på detta sätt. Att se motsägelser och att känna samvete hänger ihop men är inte ett och samma, och om ni uppfattar dem som ett och samma, kommer ni aldrig någon vart.

Vårt medvetande, såsom vi kan ha det i vårt tillstånd, kan inte framträda genom tankecentrum, eftersom tankecentrum är för långsamt, då det ju mestadels arbetar med den formativa delen. Men det kan ibland framträda genom känslacentrum, och då kallas det, som jag sade, samvetet. För att framträda kräver medvetandet en långvarig förberedelse, intellektuella förmågor och liknande sådant, men samvetet arbetar oftare och lättare än det fulla medvetandet. Det fulla medvetandet behöver mycken kunskap i samband med insikten om ens tillvaro, men det måste vara en ständig insikt; det räcker inte att inse det i dag och ha glömt det i morgon.

När samvetet först framträder inom oss, vänder det sig emot oss, och vi börjar se alla våra inre motsägelser. Det vanliga är att vi inte kan se dem, eftersom vi alltid befinner oss i något litet rum, men samvetet kan se från ovan och visa oss att här kände vi ett och där ett annat och här åter ett tredje och helt annat, alla ifråga om samma sak.

Om vi till exempel tar arbetet, måste vi inse att vi i en stund känner något visst ifråga om det, i en annan stund något helt annat, i en tredje stund återigen något annat. Och vi känner aldrig alltihop på en gång. Om vi kunde samtidigt känna allt vi någonsin känt beträffande arbetet, skulle vi få en stor chock. Detta vore samvete. Hela livet, alla våra vanemässiga tänkesätt, har endast ett ändamål – att få oss att slippa chocker, obehagliga

känslor, obehagliga insikter om oss själva. Och det är främst detta som gör att vi sover, ty för att kunna vakna får vi inte vara rädda; vi måste vara modiga nog att våga se motsägelserna.

Också alldeles bortsett från tanken på samvetet är det viktigt att ni inom er själv finner att när ni har starka känslor (det har inget att göra med obetydliga känslor), när ni känner starkt ifråga om något visst, kan ni vara praktiskt taget viss om att ni vid ett annat tillfälle hyser en annorlunda känsla om detsamma. Om ni inte kan se det hos er själv, se det då hos andra. När ni inser att dessa varandra motsägande känslor finns, hjälper det er att förstå er maskinmässighet och er brist på förståelse för er själv – brist på självinsikt. Så länge vi känner olika känslor i olika stunder, vad är vi då för några? Ena stunden har vi tillit, i nästa stund misstänker vi; ena stunden tycker vi om något, i nästa stund ogillar vi det. Målet är att föra samman alla dessa olika känslor, annars kommer vi aldrig att lära känna oss själva. Om vi alltid hyser endast en känsla åt gången och inte minns andra känslor, så är vi identifierade med den. När vi har en annan känsla, glömmer vi den första; när vi har en tredje, glömmer vi den första och den andra. Mycket tidigt i livet, genom efterapning och på andra skilda sätt, lär vi oss att leva i ett slags inbillningstillstånd för att bevara oss för obehagligheter. Människorna utvecklar alltså inom sig denna förmåga att uppfatta endast en känsla åt gången.

Kom ihåg att arbeta! Kom ihåg er själv i en stämning, kom sedan ihåg er själv i en annan stämning! Sök förbinda dem, så får ni se!

F. Om vi inom oss har olika rum, kommer de då till uttryck?

S. Ett åt gången, som jag nyss sade. Till exempel älskar vi någon i ena stunden och vill se honom död i nästa stund. Men vi inser det inte. Ändå kommer det ibland stunder, då vi kan känna alla våra känslor ifråga om samma sak på en gång. Men vi måste vänta, tills vi känner smaken av en sådan stund, ty utan att ha känt smaken av den kommer man aldrig någon vart i sin förståelse av vad en stund av samvete betyder. Samvetet kan vara mycket starkt och bestämt. Men i de flesta fall sover det, eftersom de flesta människor sover, allt hos dem sover.

Samvetet måste alltså väckas. Vi måste lära oss att förstå sanningen känslomässigt i vissa fall, och det kan vi göra endast genom att inte vara rädda för att möta motsägelser inom oss själva.

Vi har inom oss särskilda inrättningar, som hindrar oss från att se dessa motsägelser. Dessa inrättningar kallas buffertar. Buffertar är särskilda anordningar eller särskilda utväxter, om ni så vill, som hindrar oss från att se sanningen om oss själva och om andra saker. Buffertar delar upp oss i många rum med ett slags tanketäta skott emellan sig. Vi kan ha många varandra motsägande önskemål, avsikter, mål, och vi inser inte att de

säger emot varandra, eftersom det emellan dem finns buffertar, som hindrar oss från att se genom ett skott från ett rum in i ett annat. När ni befinner er i ett rum, tror ni att det är det hela. Sedan går ni över till ett annat rum och tror att detta är det hela. Dessa inrättningar kallas buffertar, eftersom de liksom buffertar på järnvägsvagnar mildrar stötar. Men ifråga om den mänskliga maskinen är de något ännu mera: de gör det omöjligt att se, så de är också skyggglappar. Människor med verkligt starka buffertar ser aldrig; men om de såg hur motsägelsefulla de är, skulle de bli ur stånd att ens röra sig, ty de skulle inte våga lita på sig själva. Det är därför buffertar är nödvändiga i det mekaniska livet. Sådana ytterlighetsfall betyder felaktig utveckling, men också hos vanliga människor finns det alltid djupt dolda buffertar i ett eller annat avseende.

F. När man märker en buffert inom sig, kan man då göra något för att bli av med den?

S. Först måste man se den; förrän man ser den, kan man inget göra. Och om ni kan göra något åt den, när ni sett den, beror på hur stor bufferten är och mycket annat. Ibland är det nödvändigt att slå sönder den med hammare; ibland försvinner den om man riktar ljuset på den, ty buffertar tål inte ljus. När buffertar börjar försvagas och försvinna, börjar samvetet framträda. I det vanliga livet trycks det ner av buffertar.

F. Kan ni förklara litet mera vad ni menar med buffertar?

S. Det är mycket svårt att beskriva eller definiera vad buffertar är. Som jag sade, är de ett slags skott eller skiljeväggar inom oss, vilka hindrar oss från att iakttaga oss själva. Man kan ha olika känslomässiga inställningar (buffertar har alltid med känslolinställningar att göra) gentemot samma sak på morgonen, mitt på dagen och på kvällen, utan att märka det. Eller i vissa sammanhang eller omständigheter har man ett slags åsikter och i andra sammanhang ett annat slags åsikter, och buffertar är murar som står emellan dem. Allmänt sett bygger varje buffert på något slags felaktigt antagande om en själv, ens förmågor, ens möjligheter, böjelser, kunskap, vara, medvetande och så vidare. De skiljer sig från vanliga felaktiga föreställningar därigenom att de är bestående; i givna omständigheter känner och ser man alltid detsamma; och man måste förstå att hos människa 1, 2 och 3 får inget vara beständigt. Den enda utsikt hon har att förändras är att inget hos henne är bestående. Åsikter, fördomar, förutfattade ideer är inte buffertar ännu, men när de blir mycket fasta och alltid desamma och alltid har samma bedrägliga förmåga att utestänga saker från vår syn, blir de buffertar. Om människor har något slags bestående, felaktig inställning, som bygger på felaktig information, felaktigt arbete i centra, negativ känsla, om de alltid använder samma slags ursäkt, bereder de sig buffertar. Och när en buffert blivit befastad och beständig, hejdar den allt möjligt

framåtskridande. Om buffertar fortfar att utvecklas, blir de till fixa ideer, och det är redan vansinne eller vansinnets begynnelse.

Buffertar kan vara sinsemellan mycket olika. Jag kände till exempel en man, som hade en mycket intressant buffert. Var gång han gjorde något fel, sade han att han gjorde det med avsikt som ett experiment. Detta är ett mycket bra exempel på buffert. En annan man hade en buffert om att han aldrig kom för sent; så med denna buffert ordentligt befastad kom han alltid för sent men märkte det aldrig, och om man påpekade det för honom, blev han alltid förbluffad och sade, "Hur skulle jag kunna komma för sent? Jag kommer aldrig för sent!"

F. När en buffert har ramlat och man ser något som verkar outhärdligt, vad blir då nästa steg?

S. Hela arbetet utgör förberedelse för detta. Om man inte arbetar utan endast tror sig arbeta och en buffert plötsligt försvinner av någon slump, befinner man sig i en mycket obehaglig situation, och då inser man också att man bara låtsades arbeta. Buffertar hjälper oss att låtsas i stället för att arbeta på allvar. Det är därför människor i det vanliga tillståndet inte kan ha samvete, ty om samvetet plötsligt kom, skulle de bli tokiga. Buffertar är nyttiga i detta avseende; de hjälper oss att fortsätta sova; ty om andra sidor inte utvecklas, om allt inte bringas i en viss jämvikt, skulle man inte kunna stå ut med sig själv sådan man är. Det är därför inte ens tillrådligt att förstöra buffertar, förrän man är redo. Först måste man vara redo. Vi kan stå ut med oss själva, endast därför att vi inte känner oss själva. Om vi kände oss själva sådana vi är, vore det outhärdligt.

F. Ändå ser man sig själv intellektuellt utan att känna starkt.

S. Intellektuellt självstudium är endast förberedelse; men när ni försöker minnas er själv och inte vara identifierad, börjar ni känna er känslomässig.

F. Är buffertar något vi alla har?

S. Ja. Vi skulle inte kunna leva utan dem; vi skulle tvingas vara uppriktiga hela tiden och se allt hela tiden.

F. Vilken är orsaken till denna inre disharmoni, som man vanligen har?

S. Denna disharmoni är det normala tillståndet hos människa 1, 2 och 3. En sovande människa kan inte vara harmonisk; om hon vore harmonisk, skulle det inte finnas någon drivkraft för utveckling och inte finnas någon möjlighet.

F. Men om man försöker vara mer vaken, blir man mer varse sin disharmoni; skulle man sedan kunna bli mer harmonisk, när man har sett denna?

S. Det är en teoretisk fråga. Man upphör att vara disharmonisk, när man upphör att vara det man nu är. Som man nu är, är man disharmonisk, sedan varse sin disharmoni, sedan återigen disharmonisk, återigen varse den och så vidare.

F. Man kan alltså aldrig vara lycklig?

S. Lycka betyder jämvikt, och jämvikt är i vårt tillstånd omöjlig, om vi med jämvikt förstår harmoni. Vi är alltid balanserade, i jämvikt, på ett visst sätt, men på ett felaktigt sätt. Om vi vore harmoniska i vårt nuvarande tillstånd, funnes det ingen orsak för oss att förändras; så naturen har inrättat det mycket bra däri att vi inte kan vara harmoniska sådana vi är, för att vi inte skall vara lyckliga i detta tillstånd. Lycka är harmoni mellan yttre omständigheter och inre yttringar, och för oss är det omöjligt, om vi med lycka menar harmoni.

F. Arbetet förefaller göra en olyckligare.

S. Att studera systemet, att förvärva mer kontroll, kan inte göra en olyckligare. Det ligger ingen försakelse däri. Vad man måste mista är inbillningen. Inget som är verkligt utgör ett hinder för uppvaknandet. Det är de inbillade sakerna, som får oss att sova, och det är dessa vi måste uppge.

F. Beror buffertar på uppfostran och omgivning?

S. De beror på många saker, men de bästa buffertarna skapas genom självfostran.

F. Lär oss systemet att göra oss av med buffertar?

S. Ja, systemet lär oss först att finna dem. När man sedan funnit dem, kanske man finner metoder att göra sig kvitt dem. Man kan inte börja arbeta med dem, förrän man känner dem.

F. Hur kan man finna buffertar?

S. Man kan inte finna dem, om man inte iakttar sig själv rätt. Man måste söka efter motsägelser.

F. Måste man finna sina egna buffertar eller måste man få dem visade för sig?

S. I alla händelser kan man inte få dem visade för sig, förrän man gjort allt man kan för sig själv. Annars kommer folk inte att tro det; de säger då, "Allt utom det där!"

F. Är det en buffert att säga till sig själv, "Jag gör det där i morgon"?

S. Det är ingen buffert, men det är ett mycket bra sätt att hålla buffertarna i gång.

F. Ni sade att man måste söka efter inkonsekvenser. Jag ser faktiskt många sådana, men jag hänför dem till olika "jag".

S. Ja, det är alldeles riktigt. Men när vi är mitt uppe i någon av dessa inkonsekvenser, är vi i allmänhet identifierade med något av dessa synsätt och kan inte se de andra. När ni inte befinner er i någon av dem, när ni står vid sidan om, kan ni säga, "Ibland ser jag på det så här och ibland så där," men när ni är identifierad, kan ni inte göra det. Ni måste försöka bryta denna identifiering.

F. Är det en buffert att samtidigt vilja och inte vilja?

S. Det är inte en buffert. En buffert tar ofta formen av en stark övertygelse. Exempelvis en man, som jag kände, var övertygad om att han älskade alla människor. I själva verket älskade han ingen, men i kraft av denna buffert kände han sig fri att vara hur otrevlig han ville. Det är en mycket säker och pålitig buffert.

F. Kan man få kunskap om buffertar genom att iakttaga andra?

S. Ja, ty det kan hjälpa er att se buffertar inom er själv. Men eftersom sådant aldrig upprepas exakt lika, brukar man se dem endast hos andra och aldrig hos en själv. Men om man har berett sig för det genom att finna dessa saker hos sig själv först, genom att inse sin maskinmässighet, skulle man kunna börja se buffertar.

F. När man ser buffertar, synes man ibland skapa andra för att rättfärdiga sig själv.

S. Man kan inte så lätt skapa buffertar. Man kan skapa lögnar och inbillningar, men buffertar är fasta ting, och att skapa dem är en långvarig process.

F. Kan samvetet förstås först när man upplever högre känslor?

S. Nej. Som jag sade, är samvetet en känsla, som är möjlig för alldeles vanliga människor utan någon skola. Det är ett slags inre känsla av sanningen i samband med någon viss sak eller en annan sak eller en tredje sak. Sambandet kan vara felaktigt, men själva känslan är helt riktig.

F. Visst är väl samvetet något mer än blotta medvetandet om alla ens känslor vid en viss tid, eftersom det kan förändra ens handlande därefter? Det förefaller styrka somliga känslor och försvaga andra.

S. Så är det därför att ni ser dem. Detta är den största av alla möjligheter, ty när ni ser era olika känslor ifråga om samma sak och ser dem ständigt, kommer ni att bli förfärad.

F. Är inte det vi kallar samvete ibland ett "jag" som ogillar ett annat?

S. Detta är en mycket god iakttagelse av samvete i ordets vanliga bemärkelse. Men det jag kallar samvete är ett visst tillstånd, som vi senare kan befinna oss i. Det som i det vanliga livet kallas samvete är helt enkelt vissa associationer. Vi är vana vid att tänka och handla på ett visst sätt, och om vi av någon anledning handlar annorlunda, får vi en känsla av obehag vi kallar samvete. I verkligheten är samvetet en mycket djupare och starkare känsla, och när det verkliga samvetet uppenbarar sig, inser ni att det inte liknar något som ni nu kallar samvete.

F. Är då den känsla vi kallar samvete felaktig?

S. Inte nödvändigtvis felaktig, men inte detsamma. Det kan förknippas med alldeles triviala saker, som inte har något särskilt moraliskt värde. Moralen är alltid relativ, samvetet är absolut. Samvetet är en särskild positiv känsla. I vårt nuvarande tillstånd har vi en mycket liten antydning till

denna känsla, tillräckligt för att få en allmän känsla av att något kan vara rätt och något annat kan vara orätt, men otillräckligt för att vi skall bestämt avgöra vad som är rätt och vad som är orätt. Detta måste utvecklas. Det tillstånd av samvete vi för närvarande kan ha skiljer inte mellan det stora och det lilla, men senare kan samvetet bli en helt annan insiktsmetod, ett urskillningsredskap.

Innan samvetet kan fullt öppnas, måste vi äga vilja, måste vi kunna "göra", handla enligt vårt samvetes bud, annars, om samvetet vaknade fullt ut hos människan i hennes nuvarande tillstånd, skulle hon vara en högst ömkansvärd varelse; hon skulle inte kunna glömma, inte kunna anpassa sig till tingen och inte kunna förändra något. Samvetet förstör buffertar, så att människan finner sig vara försvarslös mot sig själv och samtidigt utan vilja, så att hon inte kan förändras, inte kan göra vad hon inser vara rätt. Först måste hon alltså utveckla vilja, annars kommer hon att hamna i en mycket obehaglig belägenhet, utom hennes kontroll. När hon förvärvar kontroll, kan hon unna sig lyxen av samvete, men inte dessförinnan.

F. Vad är den känsla av ånger som inställer sig efter att man har gjort något man känner vara orätt? Är det samvete?

S. Nej, samvetet är annorlunda, mäktigare, mer alltomfattande. Men det är nyttigt att minnas också stunder av ånger. Det är dock nödvändigt att veta vad ångern grundas på.

F. Finns det något samband mellan väsen och samvete?

S. Det finns ett starkt samband, ty både medvetandet och samvetet kommer från väsendet, men inte vårt väsen. Vårt väsen är helt enkelt mekaniskt.

F. Självverinring medför väl inte nödvändigtvis en moralisk höjning?

S. Den medför alldeles säkert en annorlunda förståelse, ty när man blir medveten, förstår man den moraliska sidan av saker bättre, och motsatsen till moral är maskinmässighet. Om man blir mer medveten, kommer man att kunna styra sitt uppförande.

F. Kan ens moraliska sinne vara nyttigt eller pålitligt i samband med ens uppförande?

S. Det är svårt att tala i allmänna ordalag, men ju mer ni studerar systemet, desto mer kommer ni själv att se. Det finns mycket som ni kan tycka är alldeles riktigt men som från systemets synpunkt är alldeles felaktigt. Det finns mycket som vi inte vet. Vi kan skada oss själva mycket i tron att vi är mycket moraliska – verkligen skada oss själva och inte bara i moralisk mening. Systemet har en mycket strängare samling regler, i synnerhet på de senare stadierna, och samtidigt är det kanske friare än något annat. Men, som jag sade, ni kan alltid börja från synpunkten vad som är meka-

niskt och vad som är medvetet.

F. Jag är fortfarande inte klar över vad samvetet har för funktion.

S. Om man ställer frågan så, utan att tillägga något annat, är allt jag kan säga att om man inte har ett bestämt mål, om man inte arbetar för ett visst bestämt syfte, har samvetet till enda funktion att fördärva livet för en människa, som är olycklig nog att ha samvete. Men om hon arbetar för ett bestämt syfte, då hjälper samvetet henne att nå sitt mål.

F. Är det inte möjligt att människan genom förvärv av viss kunskap och förmåga, genom själverinring och andra övningar, använder denna makt för onda syften?

S. Ni förstår, det är ett ofrånkomligt inslag i självutvecklingens process att samvetet väcks, och att samvetet väcks förebygger varje möjlighet att använda de nya förmågorna för något felaktigt ändamål eller syfte. Detta måste man klart förstå från allra första början, ty när samvetet väcks, tillåter det en inte att göra något själviskt eller något som går emot andra människors rättmätiga intressen eller skadar någon – egentligen ingenting som vi kan betrakta som orätt eller ont. Och samvetet måste väckas, ty med oväckt samvete kommer man alltid att begå misstag och inte att se motsägelserna inom sig.

F. Är vi hjälpta av att följa en moralisk kod i sovande tillstånd?

S. Vi sover inte alltid lika djupt, och i stunder när vi sover mindre djupt, kan vi fatta vissa beslut; och även i vårt sovande tillstånd kan vi fullfölja dessa beslut mer eller fullfölja dem mindre, eller inte fullfölja dem alls och då vara fullständigt i vår sömns makt. Dessutom gäller att om man följer vissa medvetna ideer, blir man just därigenom mer vaken.

F. När man är medveten, kan man inse motsägelserna. Förintas de inte därigenom i en viss utsträckning?

S. Nej, det vore för enkelt. Ni kan se dem, och likväl finns de kvar. Det är ett att se och ett annat att göra något, ett att veta och ett annat att förändra.

F. Är absolut sanning möjlig endast med objektiv medvetenhet?

S. Sanningen finns utom oss, men man kan *veta* sanningen endast i objektiv medvetenhet. Inte "absoluta sanningen" utan sanningen rätt och slätt, ty sanningen behöver inga bestämmningar. I vårt tillstånd kan vi inte veta sanningen förutom i mycket enkla ting, och även då begår vi misstag.

F. Hur kan man känna igen sanningen på vår nivå?

S. Genom att komma fram till enkla ting. I enkla ting kan man igenkänna sanningen, kan man urskilja vad som är en dörr och vad som är en vägg och kan man föra varje svår fråga till detsamma. Det betyder att man måste igenkänna en viss kvalitet i alldeles enkla principer och sanna andra ting med dessa enkla principer. Det är därför som filosofi – blotta dryftandet av möjligheter eller innebörden av ord – är utesluten ur detta system.

Ni måste söka förstå enkla ting, och ni måste lära er att tänka på detta sätt; då kommer ni att kunna föra allt till enkla ting. Tag själverinring till exempel. Ni får allt materialet. Om ni iakttar er själv, kommer ni att inse att ni inte erinrade er själv i den stunden, kommer ni att märka att ni i vissa stunder erinrar er själv mer och i andra stunder mindre, och ni avgör då att det är bättre att erinra sig själv. Det betyder att ni har funnit en dörr, att ni inser skillnaden mellan dörr och vägg.

F. Hur får man tillstånd av samvete att vara längre?

S. Först måste vi tänka på icke hur vi skall få det att vara längre utan hur vi skall skapa det, ty i vårt vanliga tillstånd äger vi det inte. När vi skapar eller väcker det, är det förvisso nyttigt att hålla det kvar längre, även om det är mycket obehagligt. Men det finns inga direkta metoder för att framkalla det, så det är endast genom att göra allt som är möjligt som man kan få denna smak av samvetet. Allmänt sett är en av de första förutsättningarna att man är mycket uppriktig mot sig själv. Vi är aldrig uppriktiga mot oss själva.

F. Hur kan man lära sig att vara uppriktig mot sig själv?

S. Endast genom att försöka se sig själv. Bara tänka på sig själv, inte i känslotarka stunder utan i stilla stunder, och att inte rättfärdiga sig själv, ty i allmänhet rättfärdigar och förklarar man allt med att säga att det var oundvikligt eller att det var någon annans fel och så vidare.

F. Jag har försökt vara uppriktig, men jag inser nu att jag egentligen inte vet vad det innebär att vara uppriktig.

S. För att vara uppriktig räcker det inte att bara önska det. I många fall vill vi inte vara uppriktiga; men även om vi ville, kunde vi inte vara det. Detta måste förstås. Att kunna vara uppriktig är en vetenskap. Och även att besluta sig för att vara uppriktig är mycket svårt, ty vi har många förbehåll.

Det är endast uppriktigheten och det fullständiga erkännandet av faktum att vi är slavar under maskinmässigheten och dess oundvikliga följder, som kan hjälpa oss att finna och förstöra buffertar, varmed vi bedrar oss själva. Vi kan förstå vad maskinmässigheten är och maskinmässighetens hela fasa, först när vi gör något fasansfullt och till fullo inser att det var maskinmässigheten inom oss som fick oss att göra det. Det är nödvändigt att vara mycket uppriktig mot sig själv för att kunna se det. Om vi försöker skyla över det, finna ursäkter och bortförklaringar, kommer vi aldrig att inse det. Det kan göra fruktansvärt ont, men vi måste stå ut med det och söka förstå att det endast är genom att vi erkänner det inför oss själva, som vi kan undgå att upprepa det om och om igen. Vi kan till och med ändra resultaten genom att fullständigt förstå och inte försöka skyla över det.

Vi kan undkomma maskinmässighetens tentakler och bryta dess kraft

genom stort lidande. Om vi försöker slippa ifrån lidandet, om vi är rädda för det, om vi försöker övertala oss själva att det inte var så dåligt, det som hände, och att det egentligen inte var så viktigt och att allt kan fortsätta som förut, så betyder det inte endast att vi aldrig blir fria utan även att vi blir allt mer maskinmässiga och mycket snart når ett tillstånd, där det inte finns någon möjlighet för oss och ingen utsikt.